

Στις 18.10.2009, έγιναν στο Κέντρο Μνήμης Ολοκαυτώματος του Ντιτρόιτ, στις ΗΠΑ, τα αποκαλυπτήρια του νέου εκθέματος με θέμα «Έλληνες Σωτήρες», που τοποθετήθηκε στον «Τοίχο των Δικαίων», έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο αφιερωμένο στους «Δικαίους» που στη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής βοήθησαν Εβραίους να διαφύγουν τη σύλληψη και τον εκτοπισμό. Τα αποκαλυπτήρια έγιναν με κάθε επισημότητα, παρουσία σημαντικών προσωπικοτήτων, στα πλαίσια εορταστικής εκδήλωσης που διοργάνωσε το Κέντρο για την 25^η επέτειο λειτουργίας του. Στην εκδήλωση παρέστησαν ο γερουσιαστής Καρλ Λεβίν και ο βουλευτής Γκάρυ Πίτερς, του Αμερικανικού Κογκρέσου, ο Καναδός βουλευτής και τ. υπουργός Δικαιοσύνης Ιρβιν Κότλερ, η υποπρόξενος της Ελλάδος στο Σικάγο κα Βασιλική Γκριβιτσοπούλου-Λαιμού, καθώς και εξέχοντα μέλη της ελληνικής και της εβραϊκής κοινότητας του Ντιτρόιτ και του Σικάγο. Το νέο υλικό, που εκτίθεται πλέον μόνιμα στο Κέντρο Ολοκαυτώματος του Ντιτρόιτ, περιλαμβάνει δύο εκθεσιακά πλαίσια με φωτογραφίες και κείμενο για τη δράση του κάθε Δικαίου. Οι «Έλληνες Σωτήρες» παρουσιάζονται ενδεικτικά μέσα από τις ιστορίες του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, του Άγγελου Εβερτ, των Ζακυνθινών Μητροπολίτη Χρυσοστόμου και δημάρχου Λουκά Καρέρ. Με ειδική αναφορά παρουσιάζεται η βοήθεια που προσέφερε στους Εβραίους η Αντίσταση, ενώ αντιπροσωπευτικά για την αυτοθυσία του απλού Έλληνα Χριστιανού παρουσιάζεται η ιστορία μιας οικογένειας από την Πάτρα, του Ηλία και της Κατερίνας Μίχαλου.

Η ιδέα για τη έκθεση των «Ελλήνων Σωτήρων» αρχικά παρουσιάστηκε την περασμένη Άνοιξη, σε εκδήλωση που είχε διοργανώσει το Κέντρο, στο χώρο του, με θέμα «Το Ολοκαύτωμα και οι Έλληνες Εβραίοι» και ομιλητή τον Δρα Μίμη Κοέν, καθηγητή επανορθωτικής και πλαστικής χειρουργικής του Πανεπιστημίου του Ιλινόις στο Σικάγο. Στη διάλεξή του, η οποία περιελάμβανε και προβολή σλάνιτς, ο κ. Μ. Κοέν αναφέρθηκε στην ιστορία του διωγμού των Ελλήνων Εβραίων, στον αφανισμό της Κοινότητας κατά το Ολοκαύτωμα αλλά και στις θραυλές πράξεις συμπαράστασης των Ελλήνων Χριστιανών. Έκτοτε ξεκίνησε μία γόνιμη συνεργασία μεταξύ εκπροσώπων της ελληνικής και εβραϊκής κοινότητας του Σικάγο, του Πίτερ και η Λίτσας Δρόσου, του Δρα Αρθουρ Βρέτα, του κ. Στέφανου Μπεχάρα, του διευθυντή του Κέντρου Μνήμης Ολοκαυτώματος καθηγητή κ. Γκάλι Στέρν, του καθηγητή κ. Μίμη Κοέν και της διευθύντριας του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος κας Ζανέτ Μπατίνου, για τη δημιουργία του αφιερωμένου στην Ελλάδα τμήματος των Δικαίων. Το Ε.Μ.Ε. συνέβαλε στην υλοποίηση της έκθεσης με ιστορικό υλικό και συμβουλές για την παρουσίασή του. Το αποτέλεσμα επιβράβευσε όσους εργάστηκαν για την υλοποίηση της έκθεσης αυτής που σήμερα εμπλουτίζει τον «Τοίχο των Δικαίων» του Κέντρου Μνήμης Ολοκαυτώματος του Ντιτρόιτ με στοιχεία από την ελληνική κατοχική ιστορία. Για τα εγκαίνια της έκθεσης και τους «Έλληνες Σωτήρες» δημοσιεύθηκαν αφιερώματα σε ελληνόφωνες εφημερίδες των ΗΠΑ, όπως στη Greek Star of Chicago, την Hellenic Voice of Boston κ.ά.